

Emlékezzünk erdész elődeinkre!

Boldizsár Tamás az 1890. évben született, a keleti Kárpátokban, a felsőcséki Csíkszépvíz volt a szülőfaluja, ahol édesanyja ringatta a fiúgyermek bölcsőjét és nevelhette igaz magyar férfivá.

Tamás szülőföldjén képezhette magát az erdészeti és vadászati szakmában. Teltek a szép emlékü évek a havasok birodalmában, mígnem az első világháború következtében a keleti végek erős katonai hadszíntérré váltak, majd megtörtént a magyar királyság feldarabolása.

A százezérel menekülő magyarság között ott volt Boldizsár Tamás erdész is, aki Borsodban talált menedékre, új hazát találva magának.

A száz éve kötött békeszerződés után mégiscsak normalizálódott a helyzet és indulhatott a rendcsinálás és a munka. Tamás erdész a miskolci csendőrkapitányság személyi állományában kapott helyet és a terepi járőrszolgálatban tevékenykedett.

Párosában járták a Bükk környéki falvakat, erdőket és pihenő helyiség is állt rendelkezésükre. Többek között a Magyar Királyi Erdőhivatal mocsolyástelepi központjában is. Ebben az időben Szőcs Béla magyar királyi főerdőtanácsos volt az erdészet ura. A múlt időben, a szolgálatok ideje alatt, Boldizsár erdész és Szőcs erdőtanácsos között kialakulhatott a jó kapcsolat az erdész szakma által is.

A következmény az lett, hogy Szőcs Béla erdőtanácsos átkérte Boldizsár Tamás erdészt a csendőri állományból és itt helyben megkapta az erdészi beosztását, a bekényi szolgálati lakással.

Nagyapám Latorpusztai parasztpuskás nagy erdőjáró ember lévén Boldizsár erdész kíségetője lett. Csizmadia András két legénykorban levő fia, József és Gyula ökrös fuvaros munkát kaptak az erdésztől.

Boldizsár erdész szerelmi kapcsolatba került Sümegh Mária Valéria hajdon leánnyal, aki Sümegh Vilmos magyar királyi főerdész unokája lehetett. Az írások szerint Sümegh Vilmos főerdész már az 1830-as években a mocsolyástelepi gondnokság vezetője volt. Boldizsár erdész intézte a kerület egyes-bajos dolgait, a vadásztatástól folyamatosan mindent precízen levétezt.

A lakodalom napja is ki volt már tűzve Valikával, hogy megtartsák az esküvőjüket, de az el lett odázva, mert a minisztériumi vendég ekkorra jelentkezett be Tamás erdészhez tervezett vadászatra.

Szőcs erdőtanácsos igen kemény ember lévén akármikor és akárhol felbukkanhatott az erdőn, a hátizsákban két téglával, puskával és két betanított foxi kutyájával, aztán jaj volt annak, aki a rendet megsértette.

Boldizsár erdészt egy korai hajnalon a bekényi lakásban az ágyában találta, így egy hónapig minden hajnalban be kellett mennie az 5 km-re levő erdészeti irodába jelentkezni Szőcs főerdőtanácsosnál. Azt már csak gondolhatjuk, hogy a viszony is megromolhatott a főnök és beosztottja között. Ezt követően Boldizsár erdész a Répáshutai Erdészethez lett átvezényelve, ahol 1929. évben oda született egyetlen gyermekük Boldizsár Antal.

A Bükkben Saád Ferenc volt az erdőgazdaság üzemi orvosa, ő a felvidéki Fenyőházáról került ide a nagy országrombolás idején. Saád körorvos kivételes vadászati jogot kapott az erdőgazdaság igazgatójától, így Boldizsár erdészrel is sokat vadászhatott.

1939 telén a répáshutai poklos erdőrészen a hajnali cserkelés közepette, szarvasokat űző nagy kan farkas került Saád doktor puskájának a csöve elé. A nagy fenevad már ebben az időkből is ritkaság volt, a nagy ordas

a helyi erdészet udvarán lett felravatalozva.

Boldizsár erdészt az 1944. évi háborús és már nyugat felé vonuló csapatok áradata itt a Bükkben érte, a feleségével és a 15 éves fiúval együtt nyugat felé indultak a vonuló menekültáradattal. A dunai kikötőben, Passauban kaptak menedéket, ahol több mint egy évet laktak a veszteglő hajókabinban.

Innen térhettek vissza a magyar hazába, ahol már egy másik államrend fogadta őket. Nem volt már vadászfegyver, védkerület, csak a Valika által örökölt kis sósikói tanyájuk várta őket, az is kifosztott állapotában.

Valika, a feleség 56 hold területet örökölhettek az anyai nagyapától, ahol, mint említettem, meghúzódtak egy kis égrenyiló lakásukban, kevéske szántó, rét, legelőből állott a kis birtok, majd pár év elteltével ezek államosítva lettek, csak a kis ínséglakást hagyták meg egy fél hektár területtel.

Az 1950-es évek elejétől már jómagam is bekapcsolódhattam a család életébe, mint kis birkapásztör, napszámos gyermek. Tamás erdész újra járhatta az erdőt, már mint besegítő nyugdíjas erdész, fia is az apai pályát választotta és képezte magát a szakmában.

Boldizsár Tamással bő 10 évet töltöttem az erdőn. Erdőt jelöltünk, becsültünk, termeltünk, ahol ő végezte a hosztolást, vételezést. Sokat aludtunk elhagyott erdészházakban, kunyhóban, éveken keresztül ültette át a nagy szakmai ismereteit, aztán engem is felkészített az erdész pályafutásomra.

1963-ban még megélhette, hogy az egy fia a helyi erdészet vezetője lehetett. A másik év József-napján hozta be az üzemi fogatos szánkóval a tanyán kint meghalt Tamást és itt az erdészet feletti temetőben helyezték örök nyugalomra, a göröngyös életutat megjárta igaz erdész embert. Én ekkor sorkatoná voltam, nem is tudhattam a temetésről, csak hetek múlva levélből.

Már az sincs, aki gyertyát gyújtson Tamás sírjánál. Ha arra járok én megteszem azt, Boldizsár Tamásra emlékezve, mert tudom, hogy a teste itt nyugszik, de a lelke örökké fent lebeg a Csíki-havasokon és a Bükk hegység sziklás ormain.

id. Csizmadia Sándor
erdész